

Preken

Van de Protestantse Gemeente Enschede
Opstandings / Deta Kerk

lezingen uit Rechters 13 (gelezen vanuit Naardense Bijbel) en Matt. 3: 1- 3

11 december 2011

Gemeente in Christus Jezus

“De zonen van Israël gaan dóór met het doen van wat kwaad is in de ogen van de Ene: God geeft hen in de hand van de Filistijnen, veertig jaar lang.”

Met het Bijbelboek Rechters, zijn we nog áltijd op zoek naar de koning. Nog altijd op zoek naar vrede en gerechtigheid. Met de zonen van Israël op zoek naar een leidsman die richting geeft in het leven van alledag. Een koning, een man Gods die in zichzelf, die, door zijn daden en in woorden zichtbaar maakt, tastbaar maakt, hoe God het met de mensen bedoeld heeft. Op zoek naar iemand in wie het Vredesrijk voorgoed zal aanbreken. Op zoek naar de koning stelt de grondvraag hoe we iets gerealiseerd krijgen van Gods Koningschap op aarde, in ons eigen leven, in ons samenleven. Wat is er nodig voor recht en vrede, voor heil, voor heelmaking? Wat is de dragende grond van mijn bestaan? We zijn op zoek naar dat kind dat de wereld een beetje roze kleurt, in de donker paarse tijd.

Maar de zonen van Israël gaan door met het doen van wat kwaad is in de ogen van de Ene. De zoveelste rechter is voorbij gekomen, het zoveelste mensenleven lang tijd van onderdrukking en uitbuiting. En nog altijd dragen ze geen zorg voor de wees en de weduwe, nog altijd zijn ze geen gastheer voor de vreemdeling die in hun midden woont. Altijd nog wordt met een boog omgelopen om wie vertrapt langs de kant van de weg ligt. Liever trappen zij het gaspedaal nóg een beetje harder in, dan te delen met wie afhankelijk zijn van gebonden budgetten.

Na Debora, na Gideon, rechter na rechter. Nog altijd op zoek naar de koning, nog altijd gaan de zonen van Israël door met doen wat kwaad is in Gods ogen.

En ook God gaat nog altijd door. Zonder de moed te verliezen? Het lijkt erop, zonder de moed te verliezen. Onverstoorbaar blijft God mensen roepen om op te staan. Om in te staan voor een rechtvaardiger wereld.

Vandaag verschijnen Manoach en een onvruchtbare vrouw ten tonele. Bij Bijbelse hoofdfiguren is er zelden sprake van een natuurlijke zwangerschap. Uit dode stronken zal iets nieuws opbloeien.

In ons kyrië, vanmorgen, zongen we; ‘Bloesem in de winter, roze dageraad, wees ons teken dat de Zon verschijnen gaat’. Uit deze twee mensen zal een zonnestraal geboren worden.

Manoach, zijn Naam betekent iets als 'rust' of 'berusting'. Meneer 'Berusting' en mevrouw ErisGeenToekomst maken hun opwachting in het verhaal. Een bode van de Heer verschijnt aan mevrouw ErisGeenToekomst. Met nadruk herhaald de engel: 'Jij, die onvruchtbaar bent, en nooit gebaard hebt, zwanger zul je worden.' Vrouw zonder naam krijgt slechts één opdracht; Wees waakzaam. Wees alert. Drink geen sterke drank, eet geen onrein voedsel. Wees waakzaam.

Want, zo gaat de engel verder, Want, je bent zwanger, en je zult een zoon baren. Een *nazir*, een gewijde van God zal de jongen wezen, van de moederschoot af. Hij zal een begin maken om Israël te bevrijden.

De vrouw gaat naar haar man. We horen van geen enkele emotie; noch verbazing, noch angst of vreugde. Haar man mag dan de mooie naam 'rust' dragen, Meneer Berusting is geenszins rustig; in tegendeel. Hij ontpopt zich als een nerveus baasje, in paniek lijkt het wel.

Hij bidt tot God dat de bode terugkomt, om de toekomstige ouders te onderrichten. "God, zeg ons wat wij moeten doen met de jongen die geboren gaat worden!"

Enige humor is de bijbelschrijver niet vreemd. Want had de vrouw niet al verteld wat zij moest doen? Waakzaam zijn en een rein leven leiden? Gelooft hij haar niet? Wil hij ook een taak krijgen in het geheel?

God hoort naar de stem van Manoach, en stuurt de bode opnieuw, let wel, naar de vrouw. Daardoor moeten zij beide in de benen komen; de vrouw zit neer, in het veld. Ze moet opstaan, ze rent naar de man, de man moet opstaan, weggaan, opgaan, naar het heilige.

Er ontspint zich dan een gesprek tussen Manoach en de engel.

Bent u het? - Ja, ik ben het.

Welke recht heeft deze jongen? Wat staat hem te doen? – Uw vrouw moet rein eten en geen sterke drank drinken

Blijf nog even bij ons, engel. Laten we samen een geitenbokje slachten. – U kunt een geitenbokje slachten, maar ik zal er niet van eten.

Manoach *blijft* maar doorgaan. Als een kind dat blijft praten en vragen, in de hoop dat de ander niet weg zal gaan. Meneer de Engel, zeg ons uw Naam, zodat wij u kunnen eren?

Zou Manoach nóg altijd niet doorhebben dat het hier om een wonderbaarlijke ontmoeting gaat? Is Manoach in zijn berusting zo suf en slaperig geworden? Of is er met Manoach iets anders aan de hand?

Wil Manoach het niet waar hebben? Wil Manoach niet dat er iets te gebeuren staat? Mag het gewoon niet waar worden?

De bode van God stijgt met het brandoffer omhoog, waarop Manoach en zijn vrouw ter aarde vallen. 'Manoach weet nu dat hij een engel van de Heere was', meldt de Bijbelschrijver. Maar, ook nu volgt er geen uitbarsting van jubel om deze ontmoeting. Geen verheuging om het vooruitzicht van zwangerschap en een zoon met een opdracht. Nee, liever dan de vreugde, vlucht Manoach weg in de dood. "Sterven, ja sterven zullen wij-, want we hebben God gezien."

De dood is meer realistisch dan de mogelijkheid dat er een begin gemaakt wordt met bevrijding.

Wil deze meneer Berusting rusten in het lot van nooit-ophoudend onrecht? Blijven hangen in de zekerheid van 'twasniks, 'tisniks, 'twordtniks?

De houding van Manoach stelt mij de vraag; kan ik het nog geloven? Kan ik nog écht meekomen in de verwachting van advent?

Of zit Manoach niet heel herkenbaar naast ons op de bank? Durven we nog te hopen? Durven we nog van harte mee te speuren naar die koning van Vrede? Of heeft de veiligheid van de status quo ons in alle veiligheid ook niet heel veel te bieden.

Misschien mogen we de naam Manoach ook vertalen met Dromer? Liever blijven drómen van de vrede. Dat is wel zo rustig.

Maar of Manoach nu wil of niet. Of wij er nog in durven te geloven of niet. Er zal een kind geboren worden dat een begin maakt met de bevrijding van Israël. In deze wereld die aan alle kanten op slot zit. In deze wereld die gevangen is in de greep van meer-nog meer-meest. Altijd weer zullen er mensen komen die durven op te staan. God leert het niet af, het te hopen met de mensen.

Het verhaal van Simson geen succesverhaal. Zijn praktijken van sexuele escapades en zinloze afslachting, dat staat nog uit. Alleen de moeder heeft misschien een idee dat deze zonnestraal Simson er niet in zal slagen om de Filistijnen en hun afgoden niet voorgoed weg te vagen.

De engel vertelt dat haar zoon een 'nazir' zal zijn, een aan God gewijde man, van de moederschoot af; hij zal het ondernemen Israël te bevrijden uit de hand van de Filistijnen. Maar aan Manoach vertelt de vrouw iets anders. Zij vertelt dat haar zoon een 'nazir' zal zijn, een aan God gewijde man, van de moederschoot af tot op de dag van zijn dood! Scherp is haar intuïtie, voorvoelt ze mogelijk zijn stormachtige levensloop en zijn tragische dood.

Rechter na rechter, profeet na profeet, na Johannes de Doper, na Jezus. Hier zijn wij, in het spoor van anderen. God houdt niet op, wordt niet moe om ons wakker te schudden. Hij laat niet varen het werk van zijn handen.

Amen.